

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/362/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116206634
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7116206634.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Anny Slovinskej v spore žalobcu M. Q., W.. XX.X.XXXX, F. V. X, V., t.č. bytom XX Z. N. X., Z.. N., Í., zastúpeného JUDr. Adrianou Chymčákovou, advokátkou so sídlom Humenská 8, Košice, proti žalovanému R. I., W.. XX.X.XXXX, F. Q. XX, V., o zaplatenie sumy 22.796,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku č.k. 15C/80/2016-18 z 3.11.2016 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v časti, v ktorej súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 22.796 €.

Z r u š u j e rozsudok v časti úrokov z omeškania zo sumy 22.796 € a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I rozsudkom č.k. 15C/80/2016-18 zo dňa 3.11.2016 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 22 796,- Eur s 8 % úrokom z omeškania od 18. 2. 2006 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (I.výrok) a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania (II.výrok). Rozhodol tak o žalobe doručenej súdu dňa 17. 2. 2006, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného (ako žalovaného v 1. rade) a žalovanú v 2. rade k povinnosti vydať dedičstvo - nehnuteľnosť - byt č. 30 na 7. poschodí, nachádzajúci sa na ul. M. X U. V., zapísaný na LV č. XXXXX, katastrálny úrad Košice, zostatok na devízovej vkladnej knižke, vedenej vo VÚB Košice v sume 1 078,70 USD, pohľadávku voči Sociálnej poisťovni, a.s. vo výške 8 265,- Sk a hodnotu osobného automobilu Škoda Fabia, ŠPZ: L. XXX XXX. Žalobu odôvodnil tým, že na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 19D/381/2004 zo dňa 23. 5. 2005 nadobudol dedičstvo po poručiťelke Y. V., C.. I., A. H. XX. X. XXXX v pomere 1/2 každý z pôvodne žalovaných (R. I. E. Y. V.) a osobný automobil Škoda Fabia, nadobudol v celosti žalovaný. Žalobca je synom jedinej dcéry poručiťelky Y. V., C.. I., E. M. Y. Q., C.. V., ktorá zomrela pred smrťou svojej matky. Žalovaný pri predbežnom vyšetrení v dedičskom konaní nepravdivo uviedol, že poručiťelka nemala deti, nakoľko jej dcéra zomrela, avšak neuviedol, že žalobca je synom zomrelej dcéry poručiťelky, teda jej vnukom, o čom musel vedieť. Žalobca je oprávneným dedičom zo zákona v 1. dedičskej skupine, preto si nárokuje vydanie dedičstva od tých, ktorí dedičstvo nadobudli. Žalovaný (pôvodne žalovaný v 1. rade) žiadal, aby súd žalobu zamietol, lebo pri prejednaní dedičstva nemal vedomosť o tom, že žalobca je nažive, prípadne, kde sa konkrétne nachádza. Ďalej dôvodil, že on sám sa staral o poručiťelku v čase pred jej smrťou. Zároveň uviedol, že predmetný byt previedol kúpnu zmluvou na R. L. E. Y. L., pričom vklad vlastníckeho práva bol povolený dňa 15. 12. 2005. V priebehu konania uznesením zo dňa 9. 2. 2009 č.k. 15C/30/2006-121 súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby tak, že žalobca žiadal od žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 45 592,08

Eur (1 373 507,- Sk) s 8 % - ným úrokom z omeškania od 18. 2. 2006 do zaplatenia a uplatnil si náhradu trov konania.

Následne súd prvej inštancie uznesením zo dňa 11.2.2016, č.k. 15C/30/2006-440 konanie vo vzťahu k žalovaným v 2., 3. a 4. rade (právných nástupcoch po pôvodne žalovanej v 2. rade) zastavil v dôsledku späťvzatia návrhu na základe uzatvorenej dohody o vyplatení finančnej náhrady z 1/2-ice hodnoty nadobudnutého dedičstva vo výške 22.796 € (1/2-ica zo žalobou uplatnenej sumy 45.592,08 €). V priebehu konania zomrel právny nástupca pôvodne žalovanej v 2. rade I. V. a dedičské konanie proti nemu bolo zastavené pre nedostatok majetku, preto súd proti nemu konanie zastavil. Žalobu proti žalovanému (pôvodne žalovanému v 1.rade) o zaplatenie sumy 22.796 € vylúčil na samostatné konanie.

2. Súd prvej inštancie už rozhodol skorším rozsudkom zo dňa 13. 6. 2013 č.k. 15C/30/2006-305, ktorým zaviazal žalovaných v 1. až 4. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 45.592,02 Eur s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 27. 11. 2014 č.k. 7CoD/65/2013-394 zrušil tento rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a výroku o trovách konania, pričom uložil súdu prvej inštancie vysporiadať sa s otázkou nástupníctva zomretých strán sporu, s otázkou pasívnej solidarity a opakovane o návrhu žalobcu rozhodnúť (dôvodom na riešenie otázky právneho nástupníctva bolo to, že v priebehu konania zomreli účastníci (Y. V. E. I. V. starší). Ďalším dôvodom zrušenia bola skutočnosť, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o solidárnom plnení žalovaných žiadnym spôsobom neodôvodnil a nereagoval na námietku žalovaného v 1. rade, ktorý so solidárnym plnením nesúhlasil. Odvolací súd okrem iného vyjadril názor, že v tomto prípade žalobca právo na vydanie dedičstva uplatnil včas, pretože (na rozdiel od napr. vindikačnej žaloby podanej v zmysle § 126 OZ, ak sa v prípade jej neúspešnosti vlastník veci domáha peňažnej (relutárnej) náhrady, takáto žaloba už nemá charakter vlastníckej žaloby, lebo nie je spôsobilým prostriedkom na opätovné uchopenie držby a obnovenie výkonu vlastníckych oprávnení k predmetnej veci, ale ide o žalobu na náhradu škody, ktorá má reparačný charakter, pričom nárok na náhradu škody sa premlčuje v lehotách upravených v § 106 OZ) pri žalobe o vydanie dedičstva v zmysle ust. § 485 OZ právny dôvod žaloby sa nezmení, ak pôvodne žalobca žiada vydanie veci a tento petit neskôr zmení na peňažnú náhradu. Nejde teda o takú zmenu, že by už nebolo možné z hľadiska hmotnoprávneho dôvodu to považovať za pokračovanie v tej istej veci. V otázke premlčania, preto odvolací súd považoval námietku odvolateľov za neopodstatnenú.

3. Súd prvej inštancie (po vrátení veci na ďalšie konanie) v novom rozhodnutí (ktoré je predmetom prieskumu) vec správne posúdil podľa § 485 ods.1, 2 OZ spolu s § 451 ods.1, § 456, § 458 ods.1, § 517 ods.1 a 2 Obč.zák. a § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. Poukázal na to, že oprávneným dedičom je ten, v prospech koho svedčí niektorý z dôvodov dedenia (zákon alebo závet), hoci nebol platne vydedený (§ 469a Občianskeho zákonníka) ani sa nedopustil konania, ktoré by založilo jeho dedičskú nespôsobilosť, resp. nebol účastníkom dedičského konania. Nepravý dedič je povinný vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má. Povinnosť nepravého dediča pri vydávaní dedičstva pravému dedičovi sa riadi zásadami o bezdôvodnom obohatení. Ďalej vychádzal z úvahy, že predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka je, že na základe niektorej zo skutkových podstát vymedzených v tomto ustanovení jedna zo strán sporu získala majetkovú hodnotu na úkor toho, koho majetkový stav sa znížil, prípadne nedošlo k jeho očakávanému rozmnoženiu, napriek existencii platného právneho titulu. Konštatoval, že v danom prípade žalobca v žalobe doručenej súdu dňa 17.2.2006 požadoval naturálnu reštitúciu, t.j. vytvorenie takého stavu, aký by nastal, keby dedičstvo nadobudol ako pravý dedič. Vydanie bytu bolo predmetom konania pôvodnej žaloby, ale aj predmetom návrhu na zmenu žaloby zo dňa 9. 9. 2008 a keďže nebolo možné nehnuteľnosť vydať, lebo pred podaním žaloby žalovaný ako nepravý dedič previedol nehnuteľnosť na inú osobu, žiadal žalobca peňažnú náhradu tohto majetku (tzv. relutárnu reštitúciu) podľa § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka a súd bol žalobným návrhom viazaný (§ 216 ods. 1 CSP). Suma 1 150 000,- Sk predstavuje kúpnu cenu, za ktorú bol nepravým dedičom byt predaný. Ostatné nároky majetku poručiiteľky boli zachované, t.j. zostatok na devízovej vkladnej knižke č. 1266965066/0200 vo výške 35 241,90 Sk, pohľadávka voči Sociálnej poisťovni a.s. vo výške 8 265,- Sk v 1/2, hodnota osobného automobilu Škoda Fabia ŠPZ: L. XXX XXX 180 000,- Sk, spolu žalobca žiadal sumu 1 373 507,- Sk (45 592,07 Eur) s príslušenstvom. V časti o zaplatenie sumy 22 796,- Eur s príslušenstvom proti žalovaným v 3., 4. rade (právní nástupcovia po pôvodne žalovanej 2. rade) súd konanie zastavil pre späťvzatie žaloby na základe uzatvorenej dohody medzi žalobcom a žalovanými v 3., 4. rade. Žalobca na rovnakom skutkovom základe žiadal návrhom na zmenu žaloby naturálnu reštitúciu (vo vzťahu k bytu) a keďže naturálna reštitúcia nebola možná, lebo nehnuteľnosť bola žalovaným predaná, žiadal peňažné plnenie. Súd uzavrel, že nehnuteľnosť a

ostatné jednotlivé predmety majetku poručiťky, ktoré skutočne nadobudla, boli žalobcom uplatnené žalobou riadne, v lehote stanovenej zákonom, v rámci plynutia 3-ročnej premlčacej doby uplatnenej pôvodným návrhom zo dňa 17. 2. 2006 (§ 100, § 101, § 105 Občianskeho zákonníka) a jeho nárok nie je premlčaný. Úmrtím poručiťky Y. V., C. I., zomrelej 14. 8. 2004 bol poňatý do dedičského konania vedeného pod sp. zn. 19D/381/2004, Dnot 192/2004 zo dňa 23. 5. 2005 ako dedič žalovaný R.W. I. a pôvodne žalovaná v 2. rade Y. V., C. I.V.. Žalobca nebol poňatý do dedičského konania napriek tomu, že bol jediným synom poručiťky, Y. Q., C. V., čo vyplýva z rodného listu žalobcu, v knihe narodení Obvodného národného výboru Košice I vo zväzku 140, ročník 70, na strane 266, pod poradovým číslom 2700. Žalobca je preto oprávneným dedičom zo zákona v 1. dedičskej skupine podľa § 485 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný ako nepravý dedič fakticky vykonával právo, ktoré by mu inak prislúchalo iba z titulu platne uzavretej kúpnej zmluvy. Žalovaný teda získal majetkový prospech na úkor žalobcu podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, lebo žalobca by v prípade, ak by bol dedil nehnuteľnosť a túto predal, bol by získal predajom kúpnu cenu nehnuteľnosti. Prvoinštančný súd ďalej vychádzal z úvahy, že výlučne, v dôsledku konania žalobcu, by bolo možné uvažovať o odopretí práva na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu rozporu s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dôvodom pre aplikáciu podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka však nemôžu byť námietky žalovaného, že žalobca nehnuteľnosť neužíval, ani skutočnosť, že sa o nebohú počas jej života nestaral. Rovnako nie je možné zohľadniť ani investície na údržbu bytu, ktoré namietal žalovaný, a to ani v prípade, ak by boli preukázané, lebo tieto investície boli povinnosťou vlastníka bytu a ich nevyhnutnosť si žalovaný musel uvedomovať už v čase, keď nehnuteľnosť nadobudol. Iné dôkazy žalovaný súdu neponúkol. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, súd prvej inštancie žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 22 796,- Eur (1/2 zo sumy 45 592,07 Eur požadovanej žalobou, ktorú tvorí kúpna cena nehnuteľnosti a ostatné nároky majetku poručiťky).

Ďalej v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že sa žalovaný nezaplacením sumy 22 796,- Eur dostal do omeškania, preto má povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 8 %, t.j. v sadzbe o 8 percentuálnych bodov vyššej ako základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania vo výške 0,05 % od nasledujúceho dňa po doručení žaloby na súd, t.j. od 18. 2. 2006.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca mal vo veci plný úspech, preto mu súd priznal náhradu trov konania proti neúspešnej strane.

4. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný proti všetkým výrokom z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm.b/, d/, e/, f/ a h/ CSP, pretože mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (majúc za to, že rozhodnutie súdu je nedostatočne, neúplne a nezrozumiteľne odôvodnené, čím je nepreskúmateľné), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a taktiež súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný aj v odvolaní zotrval na svojej námietke premlčania, ktorú v konaní uplatnil. Trval na tom, že žalobca podal nesprávnu vindikačnú žalobu, pretože v čase podania žaloby už nehnuteľnosti, ktorých naturálneho vydania sa v konaní domáhal, boli kúpnu zmluvou prevedené na inú osobu, čo bolo zapísané v katastri nehnuteľnosti, ktorý je verejne dostupný. Uvedené pochybenie žalobcu, ktorý žiadal vydanie dedičstva v čase, keď to už nebolo objektívne možné opravil až podaním zo dňa 9.9.2008, pričom súd pripustil zmenu návrhu uznesením zo dňa 9.9.2009. Zmena návrhu bola pripustená až po uplynutí premlčacej lehoty, pričom podľa ustálenej judikatúry súdov SR sa zmena návrhu považuje za nový návrh s procesnými a hmotnoprávnymi účinkami podania nového návrhu. Súd prvej inštancie preto premlčanie nesprávne vyhodnotil a v odôvodnení rozhodnutia sa s námietkami žalovaného dostatočným spôsobom nevyporiadal.

Ďalej žalovaný vyčítal súdu prvej inštancie pochybenie aj vo vzťahu priznaniu úroku z omeškania, kde postupoval „ultra petitis“ vo vzťahu k pôvodnému zneniu žaloby, nakoľko žalobca v žalobe zo dňa 13.2.2006 nepožadoval úrok z omeškania, požadoval iba vydanie nehnuteľnosti, zostatku na devízovej knižke a pohľadávku v sociálnej poisťovni, spolu s peňažnou sumou titulom hodnoty osobného motorového vozidla. Úhradu úrokov z omeškania žalobca žiadal až v návrhu na zmenu žaloby zo dňa 9.9.2008, pričom žalovaný zdôraznil, že v tomto prípade do omeškania s plnením peňažného nároku sa mohol dostať až na základe rozhodnutia súdu o priznaní nároku na peňažné plnenie, a preto súd nemal priznať nárok na zaplatenie úrokov z omeškania žalobcovi vôbec. Ak by odvolací súd pripustil opak, potom by mohol súd prvej inštancie priznať nárok na zaplatenie úrokov z omeškania žalobcovi až odo dňa doručenia uznesenia o pripustení zmeny žaloby žalovaným. Pri vydaní dedičstva in natura žalobca

úrok z omeškania požadovať nemohol vôbec, pretože nejde o omeškanie sa s plnením peňažného záväzku. Ďalej žalovaný vytkol súdu prvej inštancie, že sa po vrátení veci dostatočným spôsobom nevysporiadal s úlohami, ktoré mu uložil Krajský súd v Košiciach v zrušovacom uznesení, Opakovane uviedol, že nevedel a nemohol vedieť, či žalovaný žije a kde sa nachádza. Napokon žalovaný nesúhlasil ani s právnym posúdením investícií a vynaloženia nákladov tak ako to posúdil súd prvej inštancie, ktorý odmietol priznať nárok na náhradu odôvodnených nákladov, ktoré vynaložil žalovaný na majetok, ktorý dobromyseľne nadobudol v rámci dedičského konania. Poukázal na ust. § 485 ods.2 OZ, v zmysle ktorého sa domnieva, že má nárok na náhradu nákladov na byt na Tatranskej ul. č. 1, ktoré dobromyseľne vynaložil a to penále za byt, ktoré vznikli z dôvodu zlého zdravotného stavu poručiťky, nedoplatok VSE, platba elektrotechnikovi pri opätovnom zapojení bytu na dodávku elektriny, nedoplatky za byt, nájomné za obdobie dedičského konania, úhrada realitnej kancelárie za sprostredkovanie predaja nehnuteľnosti, inkaso, platby bytovému družstvu. Nesúhlasil ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie o náhrade trov konania, kde zdôraznil, že sa o poručiťku žalobca nijako nezaujímal, nepomohol jej v chorobe ani ju nekontaktoval, nikto z rodiny nevedel, kde sa nachádza ani to, či žije ako aj na jeho odmietavý postoj v rodine a amorálnu a spoločensky nekonformnú až deviantnú minulosť. Naopak uviedol, že on (žalovaný) sa o poručiťku staral v časoch jej choroby, poskytoval jej pomoc, navštevoval ju v nemocnici. Je starobný dôchodca s minimálnym príjmom a uznesením súdu prvej inštancie bol oslobodený od súdnych poplatkov. S poukazom na uvedené sa domnieva, že boli splnené dôvody hodné osobitného zreteľa predpokladané v § 257 CSP, na ktoré by mal súd prihliadnuť. Rovnako vyjadril názor, že žalobca zavinił predĺženie konania až na desať rokov preto, že podal nesprávnu žalobu napriek údajom zapísaným v katastri nehnuteľnosti a zapríčinil vznik vysokých a neodôvodnených trov. Preto navrhol odvolaciemu súdu, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcovi trovy odvolacieho konania. K Uviedol, že odvolanie neobsahuje žiaden nový protiargument, ktorý by zakladal zmenu rozhodnutia prvoinštančného súdu. Položky, ktoré žalovaný žiada započítať podľa žalobcu nie je možné zohľadniť. Zdôraznil, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný o existencii žalobcu ako vnuka poručiťky, teda oprávneného dediča, musel vedieť a vedel. So všetkými námietkami žalovaného, ktoré sú opakovane uvedené v odvolaní, sa súd prvej inštancie v priebehu konania postupne vysporiadal. Záver súdu prvej inštancie žalobca považuje za správny a plne spravodlivý, keď poskytol ochranu oprávnenému dedičovi pred nepravým dedičom, ktorý vedome konal proti dobrým mravom.

6. Krajský súd v Košiciach na základe podaného odvolania vec podľa ust. § 385 ods. 1 CSP prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach odvolania, t.j. v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1,2 CSP (vymedzenom odvolacími dôvodmi a námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní) a § 379 CSP, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie vo vzťahu k uplatnenej istine nie je dôvodné, preto rozsudok v tejto časti potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, lebo z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov je vecne správny. Vo vzťahu príslušenstvu (úroku z omeškania) a výroku o trovách konania dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie je dôvodné, preto rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie, na ďalšie konanie a rozhodnutie, nakoľko neboli splnené podmienky ani pre potvrdenie ani pre zmenu rozhodnutia v tejto časti.

7. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené minimálne 5 dní pred vyhlásením na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 219 ods. 1, 3 CSP).

8. Žalovaný podal odvolanie z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/,e/, f/, h/ CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zároveň konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, tiež súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, zároveň súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Odvolací dôvod podľa § § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený v prípade ak dôjde k vadám konania alebo aj vadám rozhodnutia v dôsledku ktorých súd nesprávnym procesným postupom znemožnil

strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávných nárokov strán. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihladenia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Podľa čl.46 Ústavy SR sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa čl.48 Ústavy SR má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký procesný postup súdu, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť konkrétne procesné práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť najmä procesným postupom súdu, ktorý rozhodnutiu predchádza. Zároveň podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom, môže dôjsť nielen procesným postupom súdu tak ako je to vyššie uvedené, ale aj rozhodnutím samotným a to v prípade, ak rozsudok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

10. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie je subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, t.j. vadami konania podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP sú iné vady, ktoré mohli mať vplyv na výrok rozhodnutia ,s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP .

11. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm e) CSP je v súdnej praxi daný vtedy, ak súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnutý dôkaz potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, k čomu je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy účastníkmi konania, najmä súd nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a nevykoná ani dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré boli už preukázané iným spôsobom alebo založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Neúplné zistenie skutkového stavu je odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvého stupňa nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť. Iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy účastníkmi navrhnuté, nemôže byť v spore spôsobilým odvolacím dôvodom . Zároveň musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie.

12. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods1 písm f) CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne vyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods 1,2 CSP alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, 193 a 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

13. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

14. Odvolací súd v tomto konkrétnom prípade dospel k záveru, že odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ CSP vo vzťahu k priznanej istine nie sú dané, pretože odvolací súd pri preskúmaní rozhodnutia súdu a konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo nezistil žiadne procesné vady, v dôsledku ktorých by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces ani iné vady konania, ani iné vady ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd bral zreteľ aj na to, že rozhodnutie súdu musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkové pochody musia byť v odôvodnení dostatočne vysvetlené nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta na dohady a domnienky. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 220 ods.2 CSP) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydávaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozsudku predovšetkým je preukázať správnosť rozsudku a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom, prípadne o mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. musí byť preskúmateľné. Súd rozhodujúci o uplatnenom nároku sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho závery musia byť dostatočne vysvetlené.

15. Odvolaním napadnutý rozsudok vo vzťahu k priznanej istine uvedené náležitosti má. Odôvodnenie preskúmaného rozsudku je dostatočné, pretože sa v ňom jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom súd vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre rozhodnutie podstatné a právne významné. Stranám sporu ozrejmil svoje myšlienkové pochody, spôsob hodnotenia dôkazov, zo skutkových zistení vyvodil právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby strany sporu nemuseli hľadať odpovede na nastolenú problematiku v rovine dohadov a tak, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú. Z týchto dôvodov odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku vo vzťahu k priznanej istine (v spojitosti s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzali) je obhájiteľné a rozsudok je preskúmateľný.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu odvolací dôvod podľa ustanovenia 365 ods. 1 písm. e/ CSP nebol naplnený, pretože nedošlo počas konania pred súdom prvej inštancie k nevykonaniu takých stranou sporu navrhnutých dôkazov, ktoré by boli spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť. Odvolací súd zdôrazňuje, že samotná okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal dôkaz navrhnutý stranou sporu nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom, nakoľko súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Žalovaný v odvolaní vôbec nekonkretizoval, ktoré navrhnuté dôkazy neboli vykonané a čo mali osvedčiť. Zároveň je nutné konštatovať, že aj keď by súd prvej inštancie nevykonal nejaký žalovaným navrhovaný dôkaz, odvolací súd má za to, že súd vykonal všetky dôkazy potrebné na preukázanie skutočnosti, ktoré z hľadiska hmotného práva boli významné (teda nevykonal iba tie dôkazy, ktoré z tohto hľadiska významné neboli, resp. boli nadbytočné).

17. Nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, keďže súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy hodnotil podľa ust. § 191 ods 1,2 CSP, t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach, pričom prihliadol starostlivo na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, v hodnotení jednotlivých dôkazov nebol zistený žiaden logický rozpor. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali alebo v konaní nevyšli najavo.

18. Súd prvej inštancie v danom prípade skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy a vo vzťahu k istine z nich vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania, preto nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

19. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

20. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením napadnutého rozsudku vo vzťahu k istine, na ktoré v celom rozsahu poukazuje a dopĺňa nasledovné:

21. Súd prvej inštancie správne zohľadnil, že oprávneným dedičom je ten, v prospech koho svedčí niektorý z dôvodov dedenia (zákon alebo závet), hoci nebol platne vydedený (§ 469a Občianskeho zákonníka) ani sa nedopustil konania, ktoré by založilo jeho dedičskú nespôsobilosť, resp. nebol účastníkom dedičského konania. Nepravý dedič je povinný vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má. Povinnosť nepravého dediča pri vydávaní dedičstva pravému dedičovi sa riadi zásadami o bezdôvodnom obohatení.

22. Ako nedôvodnú odvolací súd posúdil námietku odvolateľa, že sa súd prvej inštancie po vrátení veci dostatočným spôsobom nevysporiadal s úlohami, ktoré mu Krajský súd v Košiciach uložil v zrušujúcom uznesení. Po preskúmaní rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dôsledne riadil názorom krajského súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení a dostatočným spôsobom sa vysporiadal s úlohami, ktoré mu Krajský súd v Košiciach uložil, keď sa vysporiadal s otázkou právneho nástupníctva zomrelých účastníkov, otázkou pasívnej solidarity a vo vzťahu k istine svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil.

23. Pokiaľ žalovaný namietal, že sa súd prvej inštancie v odôvodnení dostatočným spôsobom nevysporiadal s otázkou premlčania, uvedená skutočnosť nemá za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia najmä s poukazom na to, že k tejto otázke sa jednoznačne vyjadril Krajský súd v Košiciach v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení. Súd prvej inštancie bol viazaný názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí a rozhodol v súlade s ním, preto nebolo potrebné v odôvodnení rozsudku opakovane uvádzať úvahy vysvetlené už odvolacím súdom.

24. Ako nedôvodnú vyhodnotil námietku premlčania Krajský súd v Košiciach už vo svojom skoršom rozhodnutí (ktorým bol zrušený predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie) vychádzajúc z ust. § 485 ods. 1, 2, § 486 OZ keď poukazuje na to, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa, pričom k nadobudnutiu dedičstva poručiteľovým dedičom však nedochádza len na základe smrti poručiteľa. Právna úprava dedičského práva vychádza z princípu ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva, predpokladá okrem iného, že dedičstvo po každom poručiteľovi musí byť súdom prejednané a rozhodnuté, pričom konanie o dedičstve sa začína aj bez návrhu. Podľa uznesenia súdu o potvrdení dedičstva alebo o schválení dedičskej dohody o vyporiadaní dedičstva alebo vydaním osvedčenia o dedičstve sa nadobúda dedičstvo s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa. Pre prípad, že by súd rozhodol o dedičstve vo vzťahu k osobám odlišným od skutočných - oprávnených dedičov, je ustanoveniami § 485 až § 487 OZ upravená ochrana oprávnených dedičov.

25. Aj keď Občiansky zákonník chápe dedenie ako jeden zo spôsobov nadobúdania vlastníctva, neposkytuje dedičom, pokiaľ ich právo nebolo deklarované rozhodnutím súdu v konaní o dedičstve rovnakú ochranu ako skutočným vlastníkom (§ 126 OZ). Zásadný rozdiel spočíva predovšetkým v premlčateľnosti práva oprávnených dedičov na vydanie dedičstva.

26. V tejto súvislosti Krajský súd v Košiciach obdobne ako vo svojom skoršom rozhodnutí poukazuje na to, že v prípade, ak trpí žaloba niektorým z odstrániteľných nedostatkov predpísaných náležitostí, avšak tento nedostatok bol po súdnej výzve odstránený, tak isto je dňom uplatnenia práva deň podania žaloby, a nie až deň, kedy boli nedostatky odstránené. Pri zmene žalobného petitu bude situácia rovnaká za predpokladu, že právny dôvod žaloby ostane zachovaný. Ak by došlo k takejto zmene, že by to už nebolo možné z hľadiska hmotnoprávneho dôvodu považovať za pokračovanie v tej istej veci, bolo by právo uplatnené až dňom, kedy k zmene petitu došlo (tak, ako na to poukazuje žalovaný v odvolaní).

27. Ak sa zistí po prejednaní dedičstva, že oprávneným dedičom je niekto iný, vznikajú oprávnenému a nepravému dedičovi vzájomné práva a povinnosti, ktoré sú upravené v § 485 ods. 1 a 2 OZ. Oprávnený

dedič má proti nepravému dedičovi právo na vydanie majetku, ktorý nepravý dedič z dedičstva má a tomu zodpovedá povinnosť nepravého dediča tento majetok oprávnenému dedičovi vydať. Predmetom vydania je všetko, čo nepravý dedič nadobudol na úkor dediča oprávneného. Majetok nadobudnutý nepravým dedičom na úkor dediča oprávneného, má byť zásadne vydaný in natura, to znamená, že oprávnenému dedičovi majú byť vydané veci a práva, ktoré nepravý dedič nadobudol. Ak to nie je dobre možné (napr. preto, že veci boli zničené, alebo prevedené na iné osoby a pod.), musí byť poskytnutá peňažná náhrada v zmysle § 458 ods. 1 OZ. Ak nedôjde k dobrovoľnému vydaniu dedičstva môže sa oprávnený dedič domáhať vydania dedičstva od nepravého dediča žalobou na vydanie dedičstva (hereditatis petitio), ktorá má špeciálnu povahu vo vzťahu k žalobe vlastníka na vydanie veci v zmysle § 126 ods. 1 OZ. Na rozdiel od práva vlastníka na vydanie veci, ktoré je nepremlčateľné, lebo vlastnícke právo sa nepremlčuje (§ 100 ods. 2 OZ) sa právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva premlčuje a to vo všeobecnej premlčacej lehote 3 rokov (§ 101 OZ), ktorá začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dedičské konanie skončené. Vydanie sa riadi zásadami, platnými pre bezdôvodné obohatenie. Pre inštitút bezdôvodného obohatenia má kľúčový význam ust. § 458 OZ, ktoré sa vzťahuje na všetky prípady bezdôvodného obohatenia, ale sa aplikuje aj na tie prípady, keď sám zákon sa dovoľáva použitia zásad úpravy bezdôvodného obohatenia, tak ako je to v prípade § 485 OZ. Tak obsah ako aj rozsah reštitučnej povinnosti sú koncipované podľa hľadiska uvedenia do predošlého stavu. To má zásadný vplyv na rozsah reštituovaného plnenia. To, čo niekto na konto vlastného bezdôvodného obohatenia získal, musí v rovnakom rozsahu vrátiť. Z tohto hľadiska nemá relevanciu, čo bezdôvodnému obohatenému v jeho majetkovej sfére z bezdôvodného obohatenia zostalo, lebo rozhodujúci je stav bezdôvodného obohatenia v dobe jeho vzniku, pretože podľa ust. § 458 ods. 1 OZ musí sa vydať všetko, čo bolo neoprávnene získané. Nerozhoduje preto, čo bezdôvodne obohatenému z tohto prospechu ešte ostalo, či a o čo je ešte obohatený, ale rozhodujúce je to, o čo sa obohatil v dobe získania prospechu. Vo vzťahu k otázke, čo má byť pri vydaní bezdôvodného obohatenia plnené, občiansky zákonník stojí zásadne na tom stanovisku, že vydané má byť to plnenie, ktoré bolo bezdôvodne prijaté. Prednostne sa vyžaduje naturálna reštitúcia, avšak zákon pamätá aj na tie prípady, keď postup podľa všeobecného princípu reštitúcie in integrum nie je dobre možný a potom predpisuje relutárnu (peňažnú) náhradu.

28. V prejednávanej veci osvedčenie o dedičstve po poručiteľke Y. V. C.. I. nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve dňom 23.5.2005. Žalobca ako oprávnený dedič podal žalobu o vydanie dedičstva na súde dňa 17.2.2006, teda v rámci premlčacej lehoty a domáhal sa, aby žalovaný R. I. a pôvodne žalovaná Y. V. boli zaviazaní spoločne a nerozdielne mu vydať nehnuteľnosť - byt na M. Č.. X U. V., zostatok na devízovej vkladnej knižke, pohľadávku voči Sociálnej poisťovni a aby žalovaný v 1. rade bol povinný mu vydať sumu 180.000,- Sk titulom hodnoty osobného motorového vozidla Škody Fabia. Podaním zo dňa 9.9.2008 označeným ako zmena žaloby a upresneným podaním zo dňa 15.6.2012 žalobca sa už namiesto vydanie veci domáhal finančnej náhrady celkom v sume 1.373.507,- Sk z dôvodu, že vydanie vecí už nebolo možné. Súd ustálil, že žalobca na rovnakom skutkovom základe žiadal ako naturálnu reštitúciu tak aj peňažné plnenie a teda k premlčaniu nedošlo. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že ide o hmotnoprávnu zmenu žaloby so svojimi hmotnoprávnymi dôsledkami a má za to, že v tomto prípade došlo k premlčaniu nároku (pretože kým pôvodný žalobný petit ohľadne nehnuteľnosti bol na vydanie veci, podaním zo dňa 9.9.2008 sa petit zmenil na náhradu bytu v peniazoch.

29. Podľa názoru odvolacieho súdu v tomto prípade žalobca právo na vydanie dedičstva uplatnil včas. V tejto súvislosti odvolací súd opakovane poukazuje na rozdiel od napr. vindikačnej žaloby podanej v zmysle § 126 OZ, pri ktorej ak sa v prípade jej neúspešnosti vlastníčkej žaloby domáha peňažnej náhrady, t.j. mení sa jej základ nakoľko takáto žaloba už nemá charakter vlastníckej žaloby (lebo nie je spôsobilým prostriedkom na opätovné uchopenie držby a obnovenie výkonu vlastníckych oprávnení k predmetnej veci), ale ide o žalobu na náhradu škody, ktorá má reparačný charakter. Oproti tomu pri žalobe o vydanie dedičstva v zmysle ust. § 485 OZ právny dôvod žaloby sa nezmení, ak pôvodne žalobca žiada vydanie veci a tento petit neskôr zmení na peňažnú náhradu. Nejde teda o takú zmenu, že by už nebolo možné z hľadiska hmotnoprávneho dôvodu to považovať za pokračovanie v tej istej veci. V otázke premlčania preto odvolací súd považoval námietku odvolateľa za neopodstatnenú.

30. Na uvedenom závere nemení nič ani žalovaným namietaná skutočnosť, že žalobca pochybil, keď žiadal vydanie dedičstva v čase, keď to už nebolo objektívne možné (podal nesprávnu vindikačnú žalobu, pretože v čase podania žaloby už nehnuteľnosti, ktorých naturálneho vydania sa v konaní domáhal, boli

kúpnu zmluvou prevedené na inú osobu, čo bolo zapísané v katastri nehnuteľnosti, ktorý je verejne dostupný) a návrh opravil až podaním zo dňa 9.9.2008, pričom súd pripustil zmenu návrhu uznesením zo dňa 9.9.2009.

31. Nebolo možné akceptovať ani námietku žalovaného vzťahujúcu sa na jeho pohľadávku uplatňovanú titulom náhrady odôvodnených nákladov vynaložených na majetok, ktorý je predmetom dedičstva, pretože ním uvádzané a preukazované platby nie je možné považovať za náhradu nevyhnutných nákladov v zmysle ust. § 485 ods. 2 OZ.

32. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k istine (povinnosti žalovaného zaplatiť sumu 22.796 €) za vecne správne a preto v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP rozsudok v tejto časti potvrdil.

33. Ako dôvodnú však odvolací súd vyhodnotil odvoláciu námietku vzťahujúcu sa na príslušenstvo - úrok z omeškania. Odvolací súd považuje odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti za nedostatočné, nakoľko súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysvetlil svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku v časti príslušenstva vo výške 8% odo dňa 18.02.2006.

34. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia patrí medzi vady konania v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva (konkrétne právo účinne sa brániť proti rozhodnutiu súdu) v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

35. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

36. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie v súlade s cit. § 220 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 O.s.p.), pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie, je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa vysporiada i so špecifickými námietkami strany sporu. V odôvodnení sa súd, rozhodujúci o uplatnenom nároku, musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Súdna rozhodnutie musí preto obsahovať stručný a jasný výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku. Odôvodnenie má byť prostriedkom kontroly správnosti rozhodnutia nielen pre súd, ktorý ho vydal, ale aj pre súd, ktorý ho bude preskúmať v dôsledku opravného prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

37. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že nepreskúmateľný rozsudok je vtedy, ak dôvody neobsahuje, alebo sú nezrozumiteľne podané. Odôvodnenie musí byť úplné v zmysle, že sa vyporiada so všetkými otázkami riešenými v konaní a musí byť v súlade s výrokom.

38. Odvolaním napadnutý rozsudok uvedené náležitosti vo vzťahu k priznaným úrokom z omeškania nemá. Odôvodnenie rozsudku nie je dostatočné, pretože sa v ňom jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie o príslušenstve nároku podstatné a právne významné. Stranám sporu nezrejmil svoje myšlienkové pochody takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby strany sporu nemuseli hľadať odpovede na nastolenú problematiku v rovine dohadov a tak, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú. Z

týchto dôvodov odvolací súd musí konštatovať, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je v tejto časti obhájiteľné, v dôsledku čoho je rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný.

39. Súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s námietkami žalovaného vo vzťahu k premlčaniu príslušenstva (ku ktorej otázke krajský súd ešte nevyslovil svoj názor), pričom nevysvetlil svoje úvahy najmä v súvislosti s tým, že v pôvodnej žalobe žalobca vôbec nepožadoval úrok z omeškania, ani s námietkou, že pri vydaní dedičstva in natura žalobca úrok z omeškania požadovať nemôže. Súd prvej inštancie sa teda vôbec nevysporiadal s tou skutočnosťou, že žalobca si úrok z omeškania uplatnil až v návrhu, ktorým žiadal o pripustenie zmeny žaloby, kde si uplatňoval nárok na plnenie peňažného záväzku (peňažnej náhrady). Z uvedeného dôvodu aj podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k priznaným úrokom z omeškania nedostatočne odôvodnené, v dôsledku čoho nie je presvedčivé a zrozumiteľné.

40. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok v časti úroku z omeškania zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Úlohou súdu po vrátení veci bude dôsledne sa zamerať na posúdenie, kedy sa dostal žalovaný s plnením peňažnej náhrady do omeškania a v nadväznosti na uvedené stanoviť výšku úrokov. Svoje rozhodnutie bude musieť súd prvej inštancie náležite odôvodniť tak, aby rozhodnutie spĺňalo náležitosti požadované procesným predpisom.

41. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách konania (vrátane trov tohto odvolacieho konania), pričom sa vysporiada aj s námietkami žalovaného vznesenými v odvolaní, a to vo vzťahu k preskúmaniu potreby aplikácie ust. § 257 CSP.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).